

Stockholm den 24 april 2023

R-2023/0131

Till Klimat- och näringslivsdepartementet

KN2023/02037-1

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 23 januari 2023 beretts tillfälle att yttra sig över departementspromemorian Näringsförbud till följd av förbud att bedriva näringsverksamhet som har meddelats i en annan stat (Ds 2023:2).

Bakgrund

Promemorian innehåller förslag till åtgärder för att i svensk rätt genomföra vissa delar av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1151 av den 19 juni 2019 om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätt. De bestämmelser i direktivet som behandlas i promemorian innebär att medlemsstaterna ska införa regler om diskvalificering av styrelseledamöter. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Advokatsamfundets uppgift är främst att ta ställning till hur lagförslagen påverkar den enskildes rätt till integritet och privatliv samt om inskränkningen av denna rätt som förslaget innebär står i rimlig proportion till samhällets intresse av att kunna behandla personuppgifter för de aktuella ändamålen.

Synpunkter

Allmänna synpunkter på förslaget

Advokatsamfundet har förståelse för de intressen som ligger bakom lagförslagen i promemorian och anser att det är mycket viktigt att kunna arbeta över landsgränserna

inom EU med frågor som rör näringsförbud, allt för att förhindra att personer som grovt har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet i en annan medlemsstat, ska kunna fortsätta att bedriva en oseriös verksamhet i Sverige i konkurrens med seriösa företag. Advokatsamfundet välkomnar därför, som utgångspunkt, de föreslagna förändringarna. Samtidigt är det av stor vikt att reglerna ges en utformning och ett innehåll som inte skapar oförutsebarhet eller går för långt vad gäller intrång i den personliga integriteten. För att nå ett rimligt hänsynstagande till de olika intressena är det nödvändigt att uppställa principer för när ett informationsutbyte mellan de olika företagsregistren i de olika medlemsstaterna kan ske. Det måste också finnas skyddsåtgärder jämte kontrollmekanismer som ger enskilda individer praktiska möjligheter att tillvarata sina rättigheter på ett sådant sätt att Europakonventionens rättighetskatalog och artiklarna 7 och 8 EU-stadgan om skydd för personuppgifter kan upprätthållas.

Advokatsamfundet välkomnar särskilt att svenska lagstiftaren väljer att inte införa reglerna som är fakultativa i direktivet rörande dels att en diskvalificering som gäller i en annan medlemsstat ska utgöra hinder mot att vara styrelseledamot i ett aktiebolag registrerat i Sverige, dels regeln att den som anmäler en styrelseledamot för registrering i aktiebolagsregistret ska försäkra att han eller hon inte är medveten om eventuella omständigheter som skulle kunna leda till näringsförbud för styrelseledamoten. Dessa regler hade varit problematiska för den enskilde ur ett rättssäkerhetsperspektiv.

Advokatsamfundet ifrågasätter dock varför författningsförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2024 när dessa, enligt det aktuella direktivet, ska träda i kraft den 1 augusti 2023. Det finns ingen motivering i promemorian till detta försenade genomförande. Advokatsamfundet antar dock att det beror på hur den svenska lagstiftningsprocessen ser ut, men vill likväl påpeka vikten av att implementera direktiv i svensk lagstiftning inom angiven tid.

Synpunkter på vissa av förslagen

Promemorian behandlar (s. 35 f.) förslaget till lag om ändring i lagen (2014:836) om näringsförbud, 8 b §. Bestämmelserna i tredje stycket, som är nytt, tydliggör att rätten får ta hänsyn till omständigheter som har ägt rum utanför landets gränser när rätten bedömer om ett näringsförbud är påkallat från allmän synpunkt. I första meningen

föreskrivs att rätten får ta hänsyn till förbud att bedriva eller ta del i näringsverksamhet som har meddelats i en annan stat. Härmed avses ett förbud att bedriva näring, utöva ett visst yrke eller att företräda en juridisk person som bedriver näringsverksamhet, till exempel som styrelseledamot i ett aktiebolag. Endast offentlighetsrättsliga förbud bör beaktas, det vill säga förbud som har meddelats av domstol eller av en behörig myndighet. Då det endast är offentlighetsrättsliga beslut som man får ta hänsyn till, och även om det måhända är självklart, skulle det kunna förtydligas och framgå direkt av den föreslagna lagtexten genom att på rätt plats lägga till det. Advokatsamfundet föreslår därför att det tredje stycket får följande lydelse, eller i vart fall liknande lydelse (där kursiv text utgör av Advokatsamfundet föreslaget tillägg).

”Vid bedömningen av om näringsförbud är påkallat från allmän synpunkt får rätten ta hänsyn till förbud att bedriva eller ta del i näringsverksamhet som har meddelats *av domstol, myndighet eller motsvarande offentlighetsrättsligt organ* i en annan stat. Hänsyn får även tas till åsidosättanden som näringsidkaren har gjort sig skyldig till i näringsverksamhet som har bedrivits i en annan stat.”

Behandling av personuppgifter

Advokatsamfundet konstaterar att informationsutbytet mellan myndigheterna, de olika företagsregistren i de olika medlemsländerna, kommer att utgöra behandling av personuppgifter. Detta innebär att utbytet måste uppfylla de grundläggande principerna i GDPR¹ och det måste även finnas en rättslig grund för behandlingen.² Visserligen behandlas dessa frågor i promemorian (s. 27 f.), men Advokatsamfundet vill ändå påpeka vikten av detta. Därutöver måste de registrerade på något sätt informeras om behandlingen,³ vilket i detta fall behöver kunna ske utan särskild information till varje registrerad i varje särskilt fall. Advokatsamfundet finner därför att det kommer bli aktuellt för myndigheterna att anskaffa olika informationssystem och tjänster för att möjliggöra att informationsutbytet sker i enlighet med GDPR. Dessa system och tjänster måste därutöver uppfylla kraven i GDPR på en ”lämplig” säkerhetsnivå.⁴ Det framgår också av 7 § i förordning (2014:936) om näringsförbud att Bolagsverket ska se till att det inte uppkommer otillbörligt intrång i de registrerades personliga integritet eller risker från säkerhetssynpunkt. För dessa syften får verket i enskilda fall ställa upp

---

¹ Artikel 5 GDPR.

² Artikel 6 GDPR.

³ Artikel 12–14 GDPR.

⁴ Artikel 32 GDPR.

särskilda villkor för behandlingen av personuppgifter. Advokatsamfundet vill betona att det är av synnerlig vikt att så sker.

Utöver nu anförda synpunkter och med beaktande av att de tvingande bestämmelserna i direktivet måste genomföras, har Advokatsamfundet i övrigt inget att erinra mot promemorians förslag.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander